

Aleksandar Zec: Hroničar Scene

Uvod

Aleksandar Zec (rođen 11. maja 1972. godine u Beogradu) predstavlja jedinstvenu figuru na medijskoj i kulturnoj sceni Srbije. Njegov višedecenijski rad obuhvata širok spektar delatnosti – od fotografije i videografije, preko tehničkog vođenja televizijske produkcije i uređivanja online portala, do uloge producenta i neumornog arhiviste muzičkih dešavanja. Kroz različite profesionalne angažmane i lične projekte, Zec je postao jedan od najznačajnijih hroničara beogradske i regionalne alternativne muzičke scene, ostavljajući iza sebe obiman vizuelni i audio-vizuelni trag koji dokumentuje ključne trenutke, izvođače i energiju jednog vremena. Ova monografija ima za cilj da osvetli njegov raznoliki opus, kontekstualizuje njegov rad i ukaže na značaj njegovog doprinosa očuvanju kulturnog nasleđa.

Poglavlje 1: Koreni u Supkulturi: Pank, Rep i Badvajzer

Formativne godine Aleksandra Zeca odvijale su se u Beogradu kasnih osamdesetih, periodu obeleženom društvenim previranjima i bujanjem alternativne kulture. Njegovo rano interesovanje za vizuelno započelo je još u detinjstvu, posmatranjem i učestvovanjem u procesu razvijanja filmova u kućnoj laboratoriji sa očuhom. Ipak, presudni uticaj na njegovo kasnije usmerenje izvršila je muzika i supkulturni milje Beograda. Prema anegdotskim sećanjima, Zec je kao dečak radije provodio vreme u Studentskom kulturnom centru (SKC) i klubu Akademija "igrajući se rokenrola" nego u vrtiću, što ukazuje na ranu fascinaciju alternativnom scenom.

Pank je bio njegova prva muzička ljubav, ali je bio svedok i učesnik rađanja beogradske hip-hop scene. U tom periodu postaje blizak saradnik pionirske rep grupe **Badvajzer** (aktivne 1987-1991). Iako nije bio formalni član benda, bio je deo njihove šire ekipe ("kru") i poznat pod nadimkom "**Zeka**". Opisivan kao "ludi i legendarni panker", Zeka je bio toliko integrisan u rad benda da im se ponekad pridruživao i na bini. Njegov specifičan status unutar scene tog vremena ovekovečen je stihovima iz pesme Badvajzera "God Save the Rap":

Eno tamo trešeri biju neku decu,
A ona im viču: 'Reći ćemo Zecu!'
On je pravi šmeker ovoga grada,
Njegovo ime slavi generacija mlada!

Ovi stihovi sugerišu da je Zeka bio prepoznat kao figura autoriteta i potencijalni zaštitnik unutar omladinske supkulture. Njegova uloga kao osobe zadužene za

"informacije" o bendu Badvajzer (zabeležena na njihovom Last.fm profilu) dodatno potvrđuje njegovu aktivnu, iako neslužbenu, uključenost u rad jedne od grupa koje su postavile temelje srpskog hip-hopa. Ova rana iskustva i uronjenost u autentičnu andergraund scenu Beograda presudno su uticala na Zecov kasniji rad kao hroničara muzičkih dešavanja.

Poglavlje 2: Medijski Angažman: TV Metropolis i Pressonline

Početak 21. veka donosi ključne profesionalne angažmane za Aleksandra Zeca u sferi medija. Od marta 2001. do decembra 2014. godine obavljao je funkciju **Tehničkog direktora** (ili Tehničkog urednika) na **Televiziji Metropolis**. Osnovana 2000. godine, TV Metropolis je bila prva i izuzetno uticajna muzička televizija u Srbiji posvećena alternativnoj kulturi, pružajući vitalan medijski prostor izvođačima van mejnstrim tokova. Zecov trinaestogodišnji mandat na čelu tehničkog sektora takve televizije podrazumevao je ne samo visoku tehničku odgovornost već i duboku upućenost u muzička zbivanja i produkcijske procese. Njegovo angažovanje nije bilo svedeno samo na tehničko rukovođenje; bio je uključen i u kreiranje video sadržaja za samu televiziju.

Paralelno sa radom na televiziji, ili u određenom preklapajućem periodu, Zec je obavljao i funkciju **direktora info portala Pressonline.rs**. Ovaj angažman pružio mu je uvid u dinamiku online medija i važnost vizuelnog sadržaja u digitalnom okruženju, kao i u izazove plasiranja kvalitetne fotografije nasuprot senzacionalizmu.

U istom periodu, bio je angažovan i kao **asistent na Fakultetu za umetnost i dizajn Megatrend univerziteta**. Ovi raznoliki medijski i akademski angažmani svedoče o širini njegovih interesovanja i ekspertize, ali i o centralnoj poziciji koju je zauzimao na medijskoj sceni Beograda, posebno onoj okrenutoj alternativnoj kulturi. Iskustva stečena u ovom periodu bila su ključna za kasniji razvoj njegovih autorskih projekata.

Poglavlje 3: Umetnost Koncertne Fotografije

Iako duboko angažovan u tehničkim i menadžerskim aspektima medijske produkcije, Aleksandar Zec je kontinuirano negovao i razvijao svoju strast prema fotografiji, profilisući se kao jedan od najznačajnijih koncertnih fotografa u Srbiji.

Počeci i Tehnički Pristup

Zecov povratak fotografiji, nakon ranih iskustava sa razvijanjem filmova, poklopio se sa pojavom prvih digitalnih fotoaparata oko 2000. godine. Presudan momenat koji ga je usmerio ka koncertnoj fotografiji bio je snimak načinjen na koncertu grupe Green Day u Mađarskoj, koji je, po njegovim rečima, posedovao posebnu energiju.

Njegov pristup koncertnoj fotografiji prevazilazi puko dokumentovanje. On teži da uhvati "moment" – energiju, emociju, interakciju između izvođača i publike, atmosferu događaja. Fasciniran je ne samo dešavanjima na bini, već i reakcijama publike i radom tehničkog osoblja. U periodu od 2005. do 2012. godine, Zec je arhivirao oko 30.000 fotografija, snimljenih isključivo Nikon opremom (modeli D80 i D90).

Poseban značaj pridaje postprodukciji, koristeći Adobe Lightroom od njegovih najranijih verzija. Smatrajući obradu umetnošću za sebe, posvećeno je izučavao mogućnosti programa kako bi izvukao maksimum iz svake fotografije, često spasavajući i tehnički kompromitovane snimke, pri čemu naglašava prednosti Lightroomovog nedestruktivnog pristupa obradi. Njegova ekspertiza u ovoj oblasti dovela je i do toga da bude angažovan za obradu fotografija drugih autora.

Projekat "Rok Momenti": Afirmacija Žanra (2007-2008)

Prepoznajući potrebu za afirmacijom rok fotografije kao umetničkog žanra, Zec 2007. godine, zajedno sa Stanislavom Milojkovićem i Anamarijom Vartabedijan, pokreće projekat "**Rok Momenti**". Njihova prva zajednička izložba u New Moment Galeriji Ideja u Beogradu postiže izuzetan uspeh, ostajući otvorena dva meseca umesto planirane dve nedelje. Usledile su uspešne izložbe širom regiona (Pula, Subotica, Banja Luka) i na značajnim beogradskim lokacijama (SKC, Belgrade Beer Fest) tokom 2007. i 2008. godine. Projekat "Rok Momenti" odigrao je pionirsku ulogu u uvođenju koncertne fotografije u relevantne galerijske prostore, značajno podižući njen status u kulturnoj javnosti. Iako je Zec kasnije napustio inicijalni trio, sam brend i koncept nastavili su da žive, potvrđujući značaj inicijalne ideje.

Samostalne Izložbe: Od Publike do Koncepta

Zecova prva samostalna izložba, "**Love'n Rock**", otvorena simbolično 14. februara 2008. u klubu Akademija, predstavljala je hrabar iskorak. Umesto fokusa na izvođače, Zec je objektiv usmerio ka publici, specifično ka ženama, beležeći njihovu "nelažiranu orgazmičnu strast" i intenzivne emocionalne reakcije. Ovim konceptom naglasio je važnost energetske razmene između bine i publike kao integralnog dela koncertnog iskustva. Izložba je bila medijski propraćena, a otvaranje je uključivalo nastup DJ dua "Zalutale sa rejva" i benda iznenađenja. Najavio je i konceptualni nastavak, "Men`s @ ROCK", koji je trebalo da istraži ekspresiju muškog dela publike.

Kasnija samostalna izložba, "**Music is Not Dead**" (2017), održana u okviru Belgrade Photo Month, dodatno je potvrdila njegov status na fotografskoj sceni. Tvrdnja iz jednog izvora da je imao preko 30 samostalnih izložbi ukazuje na veoma plodnu

izlagačku karijeru.

Festivali, Priznanja i Izazovi

Kao priznati hroničar scene, Zec je bio prisutan na ključnim festivalima. Bio je član stručnog žirija za demo bendove na 42. Zaječarskoj Gitarijadi 2008. godine. Iako se u izvorima pominje da je višestruko nagrađivan na međunarodnim FIAP salonima, a postoji i zapis sa foruma gde se tvrdi da je osvojio Zlatnu FIAP medalju na salonu "ROCK 2008", za ovu konkretnu nagradu nedostaje šira potvrda u dostupnim dokumentima.

Rad na velikim festivalima nosio je i specifične izazove. Na Belgrade Calling festivalu 2012, tokom nastupa **Ozzyja Osbournea**, Zec je, upozoren na Ozzijevu sklonost prskanju fotografa penom, uspeo da izbegne "kupanje" snimajući iz zaklona iza zvučnika, za razliku od nekih kolega koji su bili potpuno prekriveni penom i čija je oprema stradala. Ova anegdota ilustruje nepredvidivost i specifične rizike koncertne fotografije.

Poglavlje 4: Videokod: Stvaranje Digitalne Arhive

Prelazak sa dominantno fotografskog na sveobuhvatniji audio-vizuelni pristup dokumentovanju scene kulminirao je stvaranjem platforme i produkcijskog brenda **Videokod**.

Koncept i Značaj

Zec definiše Videokod kao medij koji počinje "onog trenutka kada broj sličica u sekundi pređe dvadesetčetiri", naglašavajući potencijal videa da prenese neuporedivo više informacija i emocija od statične slike ("sedam miliona reči" u pet minuta snimka). YouTube kanal **Videokod (@zecaleksandar)**, sa preko 2.500 snimaka i značajnim brojem pratilaca i pregleda, postao je centralni repozitorijum njegovog video rada.

Ključni značaj Videokoda leži u njegovoj ulozi digitalne arhive alternativne muzičke scene Srbije i regiona. Kanal čuva od zaborava snimke sa TV Metropolisa, ali pre svega dokumentuje ogroman broj živih nastupa iz klubova i sa festivala, pružajući platformu kako etabliranim tako i mladim, neafirmisanim bendovima. U nedostatku sistematskog institucionalnog arhiviranja, Videokod predstavlja nezamenljiv resurs za proučavanje novije muzičke istorije. Projekat "Videokod @ KENOZOIK", gde su se snimci prikazivali na velikom platnu u klubu, dodatno je naglasio težnju da se koncertna atmosfera prenese publici na autentičan način.

Dokumentovanje Scene: Obim i Pristup

Arhiva Videokoda pokriva širok spektar žanrova i izvođača. Posebno su dobro dokumentovani ključni bendovi beogradske scene poput Kande, Kodže i Nebojše, Block Out-a, Partibrejkersa, Eyesburna, Darkwood Duba, Orthodox Celtsa, ali i značajni hip-hop izvođači (Bad Copy, Prti Bee Gee, Smoke Mardeljano...). Zecov pristup snimanju je imerzivan – često se nalazi na samoj bini, u prostoru između izvođača i publike, ili čak usred "šutke", kako bi što vernije zabeležio energiju događaja. Tehnički aspekt je takođe evoluirao, od početne skromnije opreme do korišćenja profesionalnih audio snimača i mikseta uz Nikon DSLR kamere (D90, D5100), čime je osiguran viši kvalitet audio-vizuelnog zapisa.

Poglavlje 5: Iza Scene: Anegdote i Snalaženje

Život koncertnog fotografa i snimatelja, posebno na velikim događajima sa strogim pravilima, često zahteva improvizaciju i snalažljivost, što je dovelo do brojnih anegdota.

Izazovi Akreditacija: RHCP, Stones, Police

Dobijanje adekvatne akreditacije za velike koncerte svetskih zvezda predstavljalo je konstantan izazov. Na koncertu **Red Hot Chili Peppersa** u Indiji 2007, Zec je imao akreditaciju samo za TV kameru, ne i za fotoaparat. Kako bi ipak napravio fotografije, rastavio je aparat i objektiv i prošvercovao ih u džepovima u fan pit, odakle je uspeo da fotografiše. Haotični povratak sa tog koncerta kroz blato, mrak i saobraćajni kolaps ostao je urezan u sećanje kao "horor film".

Slično tome, za koncert **Rolling Stonesa** na Ušću 2007. godine, dobio je samo dozvolu da snimi signal za TV prenos putem laptopa iz režije. Međutim, ponevši sa sobom i kartu za koncert, uspeo je da ubedi koordinatorku režije da mu dozvoli da ostane u prostoru koncerta. Zahvaljujući njenoj intervenciji kod obezbeđenja, umesto u parter, sproveden je u fan pit, odakle je, sa rancem punim opreme, fotografisao ceo nastup, da bi potom jurio nazad na Exit festival na koncert Snoop Dogga.

Za koncert grupe **The Police** na Ušću, kao freelancer nije dobio foto akreditaciju, već samo VIP karte. Nezadovoljan pozicijom na VIP tribinama, Zec je prvo morao da ostavi aparat na ulazu. Zatim je, koristeći priču o "muvanju" devojke (Ognjenke, majke njegove dece) kojoj je obećao slike, uspeo da ubedi devojku iz obezbeđenja da mu vrati aparat kada padne mrak. Susrevši Đuleta Van Gogha na VIP tribini i složivši se da je pozicija loša, zajedno su preskočili ogradu i prešli u fan pit, odakle je Zec uspešno fotografisao ceo, po njegovim rečima, odličan koncert. Ove situacije ilustruju upornost i snalažljivost neophodnu za rad u nepredvidivim uslovima velikih koncerata.

Susret sa Idolima: Johnny Rotten

Iskustva iz bekstejdža nisu uvek glamurozna. Nakon nastupa **Sex Pistolsa** na Exitu 2008, Zec je, zajedno sa Galebom Nikačevićem, u bekstejdžu prisustvovao sceni gde je Johnny Rotten, pank ikona njegove mladosti, išao od grupe do grupe pokušavajući da nametne svoj ego. Kada je prišao i njima, instinktivno su ga ignorisali. Ovaj susret ostavio je gorak ukus razočaranja, ilustrujući bolnu spoznaju da idoli ponekad ne ispunjavaju očekivanja izbliza.

Poglavlje 6: Lični Pečat i Nasleđe

Kroz celokupan Zecov rad provlači se duboka i trajna strast prema muzici, koja je osnovni pokretač njegovog stvaralaštva. Njegov lični muzički ukus naginje ka imenima kao što su Metallica (draža od Iron Maidena), Rolling Stones (draži od Beatlesa) i Sex Pistols (draži od Ramonesa), ali njegova profesionalna posvećenost obuhvata daleko širi spektar, sa posebnim naglaskom na domaću i regionalnu scenu kojoj, kako kaže, ostaje veran "do kraja". Posедуje i kolekciju LaserDiscova, svedočanstvo interesovanja za tehnološke formate prošlih vremena.

"Ćelavi slika pičke": Deo Istorije

Jedna od najpoznatijih anegdota vezana za Zeca dogodila se tokom snimanja živog albuma **Partibrejkersa** "Krš i lom" u Domu omladine 2008. godine. Kada mu je usred koncerta otkazala zavesica na fotoaparatu (Nikon D80), Zec se okrenuo ka publici da bi dijagnostikovao problem, fotografišući devojke u prvom redu. To je isprovociralo čuveni komentar Caneta sa bine: "Dok mi ovde izgaramo ćelavi slika pičke...". Iako ga je kvar koštao popravke, ova izjava je, uz Zecovu saglasnost, ostala zabeležena na živom albumu, a on je u šali svoj MySpace album sa tog koncerta nazvao "Slikajući pičke". Neke od fotografija sa tog nastupa našle su mesto i na omotu albuma "Krš i lom". Ovaj događaj na humorističan način ilustruje Zecovu prepoznatljivost na sceni i njegovu integrisanost u sama koncertna dešavanja.

Filozofija Rada: Doprinos Kulturi

Aleksandar Zec otvoreno govori o finansijskoj neisplativosti bavljenja koncertnom fotografijom i videografijom u Srbiji. On svoj rad vidi kao lični **doprinos srpskoj kulturi**, ulažući sredstva zarađena na drugim poslovima u održavanje i proširivanje svoje obimne audio-vizuelne arhive. Njegova misija je borba protiv zaborava i očuvanje sećanja na muzičku scenu za buduće generacije, u vremenu brze potrošnje informacija i marginalizacije alternativne kulture u mejnstrim medijima.

Zaključak

Aleksandar Zec predstavlja kompleksnu figuru čiji rad sintetiše tehničku ekspertizu,

umetničku viziju i duboku posvećenost dokumentovanju muzičke kulture. Od ranih dana u beogradskoj supkulturi, preko ključnih uloga u medijima poput TV Metropolis i Pressonline, do stvaranja pionirskih fotografskih projekata i jedinstvene digitalne arhive Videokod, njegov trag je neizbrisiv. Njegova sposobnost da uhvati energiju trenutka, bilo kroz statičnu sliku ili pokretne slike, zajedno sa spremnošću da prevazilazi tehničke i logističke prepreke, čine ga jednim od najznačajnijih hroničara alternativne scene Beograda i regiona u poslednjih nekoliko decenija. Njegov rad ostaje vitalan resurs za razumevanje i očuvanje jednog važnog segmenta savremenog kulturnog nasleđa.